

GŁOS NARODU

WYD. WIECZORNE.

CENA Nr. 1: W KRAKOWIE 8 hal., W POLSCE 10 hal., W POLSCE 8 fen.

CENY OGŁOSZEN

W T O R E K

19 CZERWCA 1917.

NR. 144. — R. XXV.

PRZEDPŁATA WYNOŚI: W Krakowie: z odnośnieniem miesięcznie K 4:40, kwartalnie K 12:80, półrocznie K 24:50, rocznie K 47:—, (bez odnośn. mies. K 3:80, kwart. K 11:—, półroc. K 21:—, rocznie K 40:—) w Austro-Węgrzech i ziemiach przez Austryę okupowanych (z przesyłką poczt.) mies. K 4:40, kwart. K 12:80, półroc. K 24:50, rocznie K 47:—, w Królestwie Polskiem (Okupacja Niemiecka) i zagranicą mies. K 6:— (M. 4:—), kwart. K 17:— (M. 11:50), półroc. K 32:50 (M. 21:50), rocznie K 64:— (M. 42:—). — Zamawiać „Głos Narodu“ można we wszystkich urzędach pocztowych Austro-Węgier, Polski i Niemiec, we wszystkich agencjach dzienników lub bezpośrednio w Administracji. — Wpłaty można skutecznie przysłać pocztowem, przez Pocztową Kasę Oszczędności (Konto Nr 23993), przez Bank Krajowy w Krakowie i w Administracji Wydawnictwa. Prosimy uprzejmie o adresowanie wszystkich listów dotyczących przedpłaty i ogłoszeń do administracji wydawnictwa.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: KRAKÓW, UL. ŚW. KRZYŻA 11. — DRUKARNIA UL. ŚW. TOMASZA 35. Telefon Redakcji Nr. 190. — Telefon Administracji i Drukarni Nr. 3344. — Reprezentacja „Głosu Narodu“ w Warszawie: ul. Szpitalna 9. (sprz. daż numerowa, przedpłata, ogłoszenia i korespondencya rozdzielnych).

Zwyczajne (za wiersz petit, lub jego miejsce) K — 20
„ układ tabelaryczny — 40
Nadstawione 1—
Nekrologi 1—
Komunikaty (po kronice) 2—
Paski (2 i 3 stronice) 20—
1/2 Paski poprzeczne 8—
Załączniki, prospekty itp. dla prenumeratorów miejsc. za 100 egzempl. 1—
dla prenum. zamiejsc. „ 2—
Koresp. rozdzielnych 24 słów K 6, następnie 10 słów K 1:50, powtórzenie od K 3.

Dymisyja gabinetu.

(Telefonem od naszego korespondenta).
Wiedeń. Odmienne od wczorajszych wieczornych informacji konstatają dzisiejsze poranne dzienniki, że wczoraj hr. Clam Martinic cesarzowi jeszcze dymisji nie wręczył. Na radzie gabinetowej, która trwała do godziny wpół do 12 w nocy uchwalono dopiero, aby premier dzisiaj wręczył dymisję całego gabinetu.

Prasa berlińska o uchwale Koła.

Berlin. „Voss. Ztg.“ przynosi obszerną korespondencyę o uchwale Koła Polskiego, w której atakuje Koło, że w obecnym wojennym czasie zachwiałoby swą uchwałą losy budżetu wojennego i losy gabinetu. Pismo wskazuje, że widocznie zastępcy 5 milionowego (1) narodu nie chcieli zapomnieć, z jaką radością Niemcy wykomplementowałyby ich z rady państwa, czemu jedynie kres położyła zmiana w polityce zagranicznej monarchii. Stanowisko hr. Czernina przez wystąpienie Polaków zostało także zachwiane. Kölnische Ztg. przytaczając uchwałę Krakowską zwraca się bardzo ostro przeciw Polakom za uchwalenie rezolucji Temajera i grozi „że ostatnie kości o losy Polski jeszcze nie padły i czyni albo słowa, jak te wypowiedziane w Krakowie, nie zachęca państw centralnych do postępowania po drodze która prowadzi do szczęścia Polski na mocy aktu z 5 listopada“. Artykuł ten kończy się ostrą apoteozą, że nie można oddawać losów kraju dla Niemiec tak ważnym głowom, „którym obłąd swobody zaćmił w zupełności zdrowy rozsądek“.

Proklamacya państw koalicyjnych.

Bazylen. Agencya Havasa donosi z Aten: Ententa wygotowała proklamacyę do narodu greckiego, w której będą przedstawione powody i cele jej zachowania się wobec króla Konstantyna. Będzie ona nadto zawierała wezwanie, aby partje pogodziły się. — Proklamacya kończy się słowami: Wiedzieć o tem, że mocarstwa opiekuńcze uszanują narodową samoistność Grecyi i nie zamierzają w żadnym razie zaprowadzić w kraju ogólnej mobilizacyi. Niech żyje wielka i wolna Grecya!

Piekące sprawy.

(Sprawa węglowa. — Apropowizacya „dziejyczna“ — Wiedeńskie targi. — Niedola mieszkaniowa).

Brak węgla daje się w Krakowie coraz bardziej odczuwać. Wskazuje na to także wzrastająca stale frekwencya w kuchniach obywatelskich, dokąd zmuszeni są przenosić się mieszkańcy Krakowa, nie mając przychodu gotować jedzenia. Stosunkowo niewiele mieszkań ma w Krakowie urządzenia gazowe do gotowania, zresztą obecnie gaz wobec braku węgla i małego ciśnienia jest tak rozrzedzony, że ilościowo zużywa się o wiele szybciej, a nie daje połowy ciepła co dawniej, przez co jest bardzo drogi. To samo jeszcze w większej mierze odnosi się do kuchni elektrycznych. W kwestyi zaopatrzenia miasta w węgiel wyloniła się dziwna praktyka. Są składy, przedewszystkiem żydowskie, które mają pochowane rezerwy węgla i te po bezczelnie wysokich cenach sprzedają swoim „znajomym“. Zarazem te same przedsiębiorstwa oburzone na magistrat, że za niskie ceny na węgiel ustanowił, robią obstrukcyę i grożą, że węgla po tych cenach wogóle sprzedawać nie będą. Przypuszczamy, że na taką samowolę znajduje się rada, a magistrat potrafi wywalczyć uznanie dla swych zarządzeń, w czem poprze go całe miasto.

Obrazy parlamentu.

PRACE KOMISYI BUDŻETOWEJ.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Wiedeń. Komisya budżetowa prowadzi będzie swe prace dalej, nawet, gdyby dymisyja gabinetu została przyjęta. Rokowania polityczne nie wpłyną bynajmniej na tok dyskusyi. Min. Spitzmüller ma na tajemnym posiedzeniu przedłożyć szczegółowe cyfry budżetu.

Protectorat włoski nad Albanią.

Genewa. Z Paryża donoszą: Ogłoszenie protectoratu Włoch nad Albanią zostało przyjęte w paryskich kołach rządowych nadzwyczaj chłodno. Na ogół widzi się w tem prowizoryczne zarządzenie, które pozostanie bez wpływu na ostateczne uregulowanie kwestyi bałkańskiej. „Journal des debats“ wskazuje w przypisywanym Ribotowi artykule na zobowiązania Francyi wobec Serbii, Czarnogóry i Essada Paszy i oczekuje ze strony Włoch wyjaśnień, któreby uszanowały zobowiązania ententy.

INTERPELACYA O 400 STRONACH.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Wiedeń. „Zeit.“ donosi, że wszystkie stronnictwa czeskie wniosły do całego gabinetu interpelacyę zawierającą zażalenie Czechów w sprawach narodowych, politycznych, gospodarczych i kulturalnych. Interpelacya ta jest w druku i obejmować będzie 400 stron.

W sferach dyplomatycznych obiega pogłoska, że obecnie, gdy Włochy, bez porozumienia się ze swymi sojusznikami, objęły protectorat nad Albanią, także Francya i Anglia nie muszą liczyć się z Włochami w swej polityce leżącej.

ZANDARMI WŁOSCY W PALESTYNI.

Lugano. Agencya Stefanigo donosi: Do Port Said przybyły oddziały wojsk włoskich, składające się z bersaglierów i kaczubników. Przybyli oni z Libii i są przeznaczeni dla Palestyny, gdzie po zajęciu kraju mają tworzyć zandarmeryę włoską.

Francuzi przeciw Włochom.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Wiedeń. „N. F. Presse“ donosi, że via Lugano nadeszły wiadomości z włoskich dzienników, że wojska francuskie ubiegły Włochy i obsadziły Prewezę. Gdyby ta wiadomość okazała się prawdziwą, wskazywało by to jak mało Francuzi uznają aspiracyę Włoch do wybrzeża adryatyckiego.

Komunikat rosyjski.

Wiedeń. Komunikat rosyjski z 17 b. m.: W pobliżu wsi Marciszki, na półn. wschód od Smorgoni, wykonały oddziały wywiadowcze pod rozkazami trzech oficerów i wsparte artylerya, nadzwyczaj śmiałe wywiady. Przelamawszy w kilku miejscach zapory druciane pewnej placówki, wybiły bagnietami nieprzyjaciela, który się bronił, i przyprowadziły trzech jeńców.

Przelamanie frontu rosyjskiego.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Wiedeń. „N. F. Presse“ podaje za berl. „Lokalanzeig.“, że oddział złożony z Turków i Kurdów przelamał front rosyjski koło Kermanszach i zagroził tyłowym połączeniem Rosyan.

ZAWIESZENIE WYPŁAT W ROSYI.

Sztokholm. Przybyłszy z Rosyi opowiadają, że zanosi się tam na rewolucyę. Kurs rubla spada nadzwyczaj gwałtownie i wynosi zaledwie trzecią część kursu z czasów pokoju. Minist. finansów Szingarew oświadcza, że Rosya będzie prawdopodobnie zmuszona do zawieszenia wypłat.

Grecya republiką.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Wiedeń. Dzienniki wiedeńskie donoszą na podstawie wiadomości nadeszłych z Berlina, że niebawem nastąpi obwołanie Grecyi republiką.

Na jedną jeszcze rzecz należałoby zwrócić uwagę. Żądanie pod adresem państwa zastosowane, równomiernego rozdziału węgla w stosunku do innych miast nie jest jasno postawione. Należy zasady tej równomierności dokładnie określić. U nas przecież trwają zimy od początku października do połowy kwietnia. W Tryeście zaś ledwie dwa miesiące panują chłody, nie zimna. Wiedeń przez 2—2 1/2 ma t. zw. zimę, czasem z śniegiem. czasem nawet bez niego. U nas ciepłota średnia zimy wynosi —8° C., najniższa zaś —25° C., w Wiedniu średnia 0° C., najniższa —5° C., w Tryeście zaś średnia +5° C., najniższa 0° C. Wynika z tego jasno, że równomierny przydział nie może polegać na wyznaczeniu jednej ilości na głowę, ale na przydziale odpowiadającym warunkom klimatycznym danej miejscowości. Mieszkańcom Galicyi należeć się będzie najwięcej, zaś im bardziej na południe, tem zapotrzebowanie węgla maleje. Średnia długość trwania zimy i średnia temperatura winny być podstawami przydziału węgla. I na tym kluczu Koło polskie w Wiedniu powinno się oprzeć.

Ostatnie zarządzenie apropowizacyjne namiestnictwa wskazuje na dziejcznę, jako na środek pomocniczy przy zaopatrywaniu miast w mięso. Stan dziejczyzny zwiększył się w ostatnich latach wskutek braku polowań, to też można reflektować na większe dostawy. Cennik ustanowiony przez namiestnictwo jest dosyć przystępny. Gruba zwierzyna kosztuje w skórze za 1 kg. K 3.50 do 2.10 za kg. Samina w skórze 4 K., rozebrana comber 8 K. 30 h., udziec 7 K., lopadki i podrób od K 2 do 3.20 za kg. Zające mniejsze Kor. 4.60 za sztukę, większe ponad 3 kg. K 5.60. Dzikie króliki za sztukę K 2.10, bażanty K 5.60, kuropatwy K 2 do 2.40. W Krakowie znajduje się odbiorem dziejczyzny Związek ekonom. Kółek rolniczych Rynek 22. Wobec faktu, że w pobliżu Krakowa mamy wielkie

lasy, jak Tenczyńskie, Niepołomickie itd. to źródło apropowizacyjne może okazać się dosyć obfite, o ile znowu gmina nie da się ubiedz Wiedniowi lub innemu miastu austriackiemu, które wcześniej zakontraktuje dostawy, a nam figę pokaże. Wiedeń obecnie według wykazów targowych korzysta bardzo obficie z pomocy dziejczyzny. Na ostatnim przedwczorajszym targu sprzedano tam 700 sztuk zajęcy.

Na ostatnim targu wiedeńsk. pojawiła się także nowość, wędzona baranina i cieszyła się wielkim popytem. Polskich wędlin dostarczono znowu 2,500 kg. Wiedeńczycy skarżą się, że za mało jaj z Galicyi się tam przywozi, ale pocieszają się zarazem, że w najbliższych dniach do wózków się poprawi. Naszym kosztom!

Na zakończenie wspomnieć trzeba o rosnącym w Krakowie braku mieszkań. Wobec tego, że duże mieszkania co do czynszów nie podlegają ochronie ustawy odbywa się teraz masowe wymawianie ich, aby czynsze podwyższyć i oddać na biura lub instytucye, które coraz liczniej do Krakowa napływają.

Powstała też nowa kwestya. Ustawa o ochronie lokatorów działa wstecz, tymczasem sądy odrzucają skargi odnoszące się do ubiegłych miesięcy przed ogłoszeniem ustawy z tem, że termin ich wniesienia „już minął“. Okazuje się przy tem, że i przedtem sądy powiatowe na mocy już uprzednio obowiązujących przepisów mogły stawiać w obronie lokatorów. Znany nam jest fakt z kwietnia, gdzie skarga o niesłuszne podwyższenie czynszu wniesiona do sądu powiatowego została odrzucona tylko ze względów formalnych, podczas gdy do przychylnego jej załatwienia istniały pełne podstawy prawne. Urząd najmu rozpoczął już swe urządowanie i oczekujemy po nim szybkiego uregulowania tej tak bardzo piekającej kwestyi.

Krajowe Towarzystwo naftowe.

(Od naszego spec. sprawozdawcy).

Powołanie do życia Krajowego Tow. Naftowego, które ma w swoim dorobku świetne tradycye sp. Augusta Gorayskiego jest dla przemysłu naftowego zdarzeniem doniosłym. Zwłaszcza po 4 latach pierwsze walne zgromadzenie odbyło się w Lwowie dnia 10 czerwca br. w salach Tow. politechnicznego. Zagaił je wiceprezes Tow. inż. Wolski dłuższem przemówieniem, którem dał obraz długoletniej owocnej działalności K. Tow. Naftowego i przedstawił wielkie, jakie ma do spełnienia zadania. Silna jednolita organizacya jest niezbędnie potrzebną, ażeby skutecznie waleczyć z fiskalizmem i centralizmem. ogniszukającymi sprawy galie, przemysłu naftowego we Wiedniu. Musimy dać świadectwo tej niezłomnej prawdzie, że mimo naleciałości obcych jest to nasz polski przemysł, którego ustawodawczo powinniśmy bronić i który godzien jest szczególnej ochrony.

Na zgromadzeniu, mimo obecnych trudności komunikacyjnych przybyli reprezentanci wszystkich niemal firm naftowych oraz najwybitniejsi przemysłowcy. Franciszek hr. Zamojski i dr. Tarasiewicz usprawiedli-

Marya Leszczyńska.

(Dokończenie).
LESZCZYŃSKI.
Ułudne zachwyty —
MARYA.
Jeśli tak mówią, dalej wzrokiem sięgam i mam dążenia własne — przebac mi — wszak matką jestem, wszak jestem kobietą. Wybucha płaczem na jego ramieniu.
LESZCZYŃSKI.
Cicho Maruchno —
MARYA.
Łaknę szczęsnych dni! Każde stworzenie żyje tą podniętą, iż ma do szczęścia prawo — o to szczęście powinny waleczyć ręce godne, czyste — Tak mi mówileś ojeze.
LESZCZYŃSKI.
Tak mówiłem.
MARYA.
W ból się zmieniło całe me zamęcie — Conde wygnany razem z Prie.

LESZCZYŃSKI.
Zaiste —
MARYA.
Ci, co mię wnieśli, stali się niemiłem wspomnieniem dworu — jedna przeto droga została jeszcze ku mojej obronie: ciebie tam ujrzeć, gdzie cię rozkaz Boga pozywa — w Polsce! na warszawskim tronie! Blask twej korony padnie także na mnie — Blask twój wyniesie mnie pośrodku dworu. Polskie królestwo wesprze mnie nieklamnie i będzie mieczem czei mej i honoru, bo będę córą króla, nie wygnańca. Nie śmiać mię wówczas deptać kardynały, ani szezuc będą na mnie bez kagańca dworscy slugusi! Król dziecko! niestaly — w tem widzi wielkość, co skapanie w blaskach.
LESZCZYŃSKI.
Kwiat ma dla niego wartość, gdy w oprawie.
MARYA.
I to, co widzi, jest u niego w łaskach — wielkości ducha dziecko nie zna prawie.
LESZCZYŃSKI.
Tak, tak, Maruchno.

MARYA.
On jak dziecię duże w twojej wielkości będzie widział siebie! Będzie miał jasny cel jak słońce w górze, będzie wraz z mną mówił o potrzebie wojennej, będzie tęsknił — marzył —
LESZCZYŃSKI.
Wiem, wiem, pojmuję —
MARYA.
A mój synek drugi książkę d'Anjou — gdyby los tak zdarzył — będzie dla siebie zbierał i we zastęgi — będzie ją przedzą złotą — owa cudną wiarą, iż kiedyś za twą, ojeze, sprawą krew z krwi francuskiej będzie miała prawo sięgać na piastowski tronie!
LESZCZYŃSKI.
Sny twoje sięją moc uludną. A wiesz, Maruchno, jakie w tej koronie kryją się ciemie, które ofiarować pragniesz synkowi?
MARYA.
Ty, jak budownicz zgotujesz wszystko! co trzeba murować,

zmurujesz — duch twój moey swej użyczy Polsce!
LESZCZYŃSKI.
Maruchno! nieraz — nie od wczora myślę i dumam we łzach i w pokorze. Za mną cię chodzi, co się z mną pora — cię rzeczywisty tego, co być może — cię ten mnie zasię nigdy nie opuszcza kiedy z myślami pozostaje sam, czy w Wissemburgu, w Rawennie lub tam w Chambord — ach — cię to dotykały prawie — jak człowiek —
MARYA.
Ojeze!
LESZCZYŃSKI.
Cię ten mi wyluszcza przedziwne sprawy. — Ja łzami się dławię, a cię mi mówi moim głosem rzeczy, które, jeśliś mogła słyszeć cōro, to wówczas może szukałabyś pieszcz w ramionach drogiech przędzą wiotką — i takbyś była cicha, przerażona, tak bez nadziei —

MARYA.
Twoja moc pokona!
LESZCZYŃSKI.
Dosyć, Maruchno — Bóg mej duszy świadkiem, iż się nie czynu wzdragam, lecz wyniku! Gdy ucztę wydam, będzie ich bez liku, ale gdy przyjdzie bronić przed upadkiem, gdy przyjdzie stanąć twardo w wielkiej chwili, szabel zabraknie! serc zabraknie! ducha! i tłum szlachecki jak łan się pochyli w czas burz i niskich podszuczawał ustucha! Stało się jednak — niech się matka cieszy — Książę d'Anjou może karabelkę nosić na pasku i kontusik jasny. Dziadek do Polski dalekiej pospieszy — —
MARYA.
Ojeze!
LESZCZYŃSKI.
Maruchno — w tobie rodzicielkę widzę królewską, w tobie ród mój własny — niechaj się stanie twym marzeniem zadość.
Tadeusz Konczyński.

wili swą nieobecność i nadesłali telegraficzne życzenia.

Zastępca sekretarza Tow. dyr. Józef Przybyłowicz złożył obszerny sprawozdanie z działalności Kr. Tow. Naft., mimo, że wskutek wydalenia się z kraju w czasie inwazyi sekretarza Tow. dra Bartoszewicza, miały zadanie nader utrudnione.

W okresie wojennym brakło Kr. Tow. Naftowemu pola do działania; rozpięzeli się wskutek inwazyi członkowie. Dzień 5 listopada stał się punktem zwrotnym także dla przemysłu naftowego, który należy przed zakusami centralistycznymi bronić przez krajową silną organizację. Wydział, który się energicznie znow wziął do działania rozwinął agitację jednami członków, których Kr. Tow. Naftowe liczy obecnie 250, w czem 45 firm, a 92 samostanchnych przedsiębiorców. Są duże do spełnienia zadania: stworzenie zaniedbanego działu statystycznego, ustalenie sprawy organu naftowego i sprawy zaopatrzenia wód i siaróg po pracownikach naftowych. Mowa zakończył gorącym apelem do nowego Wydziału Kr. Tow. Naftowego. by w działaniu swem utrzymał się na wysokości chwili, którą obecnie przeżywamy i reprezentował godnie i skutecznie ten największy przemysł rodzimy. oraz życzenie, by przyszłe walne zgromadzenie Kr. Tow. Naft. odbyło się już w wolnej i zjednoczonej na podstawie uchwał z 28 maja br. Ojczyźnie (Huczne oklaski).

Nastąpiła dyskusja w sprawie zmiany statutu Kr. Tow. Naftowego. Ustanowiono 3 wiceprezesów i 30 członków wydziału. Po porozumieniu się wybrano cały nowy Wydział jednogłośnie, do którego weszli: Eksc. Władysław Długosz jako prezes. inż. Tadeusz Chłapowski i Wacław Wolski jako wiceprezisi, trzeciego nie wybrano. Jako wydziałowi pp.: Kładysz Angermann, Franciszek Brugger, Dunka de Sajo, Julian Fabiański, Jakób Fenerlein, dr Artur Goldhammer, Jakób Goldmann, dr. Alfred Halban, dr. Edmund Kaleta, Karol Klobassazręcki, Józef Lewicki, Zygmunt Lewakowski, Mieczysław Longchamps, Tomasz Laszcz, Jerzy Mesarosz, Leon Mikucki, Julian Pierścieniński, dr. Stanisław Pilat, Józef Przybyłowicz, Jakób Spitzman, Lipa Schuttmann, Michał Sroczynski, Mieczysław Szydłowski, Władysław Szaynok, dr. Arnold Segal, Marcell Schrayner, Wacław Smakowski, Jan Zaraniski, Franciszek hr. Zamoyski, dr. Rudolf Zuber. Do komisji rewizyjnej pp.: Kazimierz Gąsiorowski, Jan Langier W. Szymanski.

Po dokonaniu jednomyślnym wyborze eksc. Długosz w gorącym i serdecznym przemówieniu podziękował za zaszczyt i zaznaczył, że w tej ciężkiej chwili nie nikomu odpracyzbirowej usuwają się nie wolno! Mowa pragnie iść śladem swych niezapomnianych poprzedników śp. Augusta Gorayskiego i Mac Garveya, by zyskać dla przemysłu naftowego szacunek i uznanie, jakie mu się słusznie należy. Rząd wbrew interesom państwowym w ostatnich lat dziesiątkach zamato opiekował się tym wielkim przemysłem i niedostatecznie go popierał. Wojna światowa dopiero dała mu poznać doniosłość tego wielkiego galicyjskiego przemysłu. Dla przemysłu naftowego powinny nastać lepsze czasy, bo mamy solidarną reprezentację polityczną, a w niej posłów parlamentarnych, którzy z nami współdziałają. Wiedeń musi jednak wiedzieć, że poza organizacją Kraj. Tow. Naftowego stoi solidarnie cały przemysł naftowy i wszyscy jego pracownicy. Na wniosek inż. Szydłowskiego wysłano do Wydziału krajowego następujący telegram:

„Zgromadzenie Kraj. Tow. Naftowego wyraża uznanie Wydziałowi kraj. za dokonanie wielkopomnego dzieła zakupu terenów węglowych Zagłębia Krakowskiego, żywiąc nadzieję, że Wydział kraj. wraz z Bankami polskimi przedsięwzięcie w najkrótszym czasie ukony przemysłu naftowego.

Drugą depeszę wysłano do dyrektora Banku Krajowego dra Jana Steczkowskiego tej treści:

Walne zgromadzenie członków Tow. Naftowego przesyła JWP. i tym wszystkim, którzy współdziałali przy dokonaniu wielkiego dzieła zakupu terenów węglowych Zagł. Krak. najgorętszą podziękuję i wyrazi najwyższego uznania i żywi nadzieję, że JWP. nie poskapi swych sił do unarodowienia naszego największego przemysłu krajowego, jakim jest przemysł naftowy.

Trzeci telegram na wniosek dra Kalety wysłano do Koła Polskiego:

„Zebrani na walnem Zgromadzeniu członkowie Kr. Tow. Naftowego witają z pełnem uznaniem zapoczątkowaną przez Koło Polskie we Wiedniu uchwałami z 28 maja politykę narodową polską, obejmującą wszystkie dzielnice Polski, wyrażając swą wiarę i nadzieję, że polityka ta przywróci ogółowi Polaków wolną, niepodległą i zjednoczoną Ojczyznę, oraz wzywają Koło Polskie, aby politykę zapoczątkowaną konsekwentnie i wytrwale dalej

prowadziło i pod żadnym warunkiem z obranej droginie zbroczyło.

Po ukończeniu obrad powiłał z gorącą radością członek deleg. Gór. i Hutn. Polskich redaktora czasop. Gór.-Hutn. p. Zdzisław Kamiński odrodzenie Kr. Tow. Naftowego, wyrażając nieplonną nadzieję, że i Kr. Tow. Naft. podobnie jak równie wielka organizacja: Sekeya Gór. Hutn. w Dąbrowie wcielonom zostanie jako Koło do Związku Górników i Hutników polskich, który stać się powinien jednym wielkiem i zwartem zrzeszeniem przemysłu gór. hutn. całej przyszej Polski.

Dymisyja gabinetu.

Wiedeń. B. kor. Jak donoszą dzienniki, wczoraj odbyła się dłuższa Rada ministrów, na której posanowiono wręczyć dziś monarche dymisyję całego gabinetu.

Rozruchy w Kronsztadzie.

Kopenhaga. Jak wynika z doniesień dzienników angielskich, rozruchy w Kronsztadzie nie ustają. Wszystkie usiłowania ministra wojny Kereńskiego zmierzające do uwolnienia uwięzionych oficerów, nie powiodły się.

Z walk nad Soczą.

KOMUNIKAT WŁOSKI.

Wiedeń. Ogień artyleryjski na froncie karynekim był wczoraj żywszy, niż kiedyindziej. Nieprzyjacielskie baterie średniego kalibru ostrzeliwały powtórnie nasze pozycje na Wielkim i Małym Pału. W różnych odcinkach frontu przyprowadziły nieprzyjaciela o straty nasze małe oddziały wywiadowcze i wróciły do naszych linii z kilku jeńcami. Dziś rano obrucili nieprzyjacielscy lotnicy bombami Gorycycę i kilka innych miejscowości w dolnej części doliny Soczy. Nie było ofiar w ludziach, ani żadnych szkód.

DELEGACI RADY ROB. W SZTOKHOLMIE

Wiedeń. Z Petersburga donoszą do „Corriere della Sera“: Rząd tymczasowy wręczył szesnastu delegatom Rady robotników i żołnierz paszporty do podróży na konferencję w Sztokholmie. Trzech z nich wyjechało już w dn. 13 b. m. ze szwedzłnemi pełnomocnictwami.

Zatopienia okrętów.

Berno. B. kor. „Progres de Lyon“ donosi z Nowego Jorku: Amerykański okręt naftowy „Moreni“ po gwałtownej walce na odległość 7 kilometrów, został zatopiony.

Berlin. B. kor. Urzędowanie: Nowe sukcesy łodzi podwodnych na oceanie Atlantycznym: 24.000 ton. Wśród zatopionych okrętów były 3 wielkie uzbrojone angielskie parowce, z których 2 zabezpieczał kontroptowiec.

Nie trzeba trzymać pieniędzy w szkatule! Podpisujmy pożyczkę wojenną!

Od Administracji.

Z przyczyn od Wydawnictwa niezależnych druk „Korespondency rozdzielonych“ został wstrzymany. O wznowieniu podamy do wiadomości Szan. Czytelników.

Wpłacone za korespond. rozdzielonych kwoty, stosownie do życzenia, będziemy zwracać lub zostawiać aż do wyjaśnienia sytuacji.

KRONIKA.

Kraków, dnia 19. czerwca 1917.

Nawiązując do wczorajszej wzmianki o kolonii rabezańskiej z przyjemnością notujemy że sprawa aprowizacji pierwszej sekeyi kolonii dzięki poparciu p. rady nam. Maszkowskiego załatwioną została tak, że w przededniu wyjazdu dzieci starosta rabezańska w swych piekących potrzebach u księdza Jana Surowiaka w Rabce opiekującego się stała działaw. W aprowizacji kolonii dopomógł skutecznie także Ks. Józef Żelicki z Trzebini.

Dzięki wspólnym wysiłkom opiekunów, jutro rano o godzinie 8.30 odjeżdża pierwsza partya dzieci do Rabki na którą składają się przeważnie

dzieci najbardziej potrzebujące kuracyi to jest te, które przebyły już operację. W sprawie aprowizacji kolonii rabezańskiej starosta Grodzicki przybył do Krakowa.

Kolonie odwozi prezes kolonii p. dyr. Sędziarz i dyrektor szpitala św. Ludwika znany lekarz rabezański Dr Otokar Lang, który tam jak zwykle praktykować będzie ku ucielesze tysięcy mam oczekujących jego przyjazdu.

Z miasta.

BUDŻET G. M. KRAKOWA NA ROK 1917-1918. Czwarte posiedzenie budżetowe Magistratu odbyło się w dniu wczorajszym pod przewodnictwem wicepr. Sarego. Dyr. Krzyżanowski przedłożył Dział VII. „Upiekszenie miasta“ — Dział X. „Dobroczynność“ — Dział XII. „Oświata“ i Dział VI. „Budowy i roboty publiczne“. Po wyczerpującej dyskusyi Magistrat powoływał dżiału uchwałil. Termin dalszego posiedzenia nie jest jeszcze uchwalony i będzie późniejszy ogłoszony.

POSIEDZENIE RADY MIEJSKIEJ odbędzie się w najbliższy czwartek dnia 21 b. m. o godzinie 6 wieczór.

Porządek dzienny obejmuje szereg ważnych spraw, a mianowicie: sprawę subskrypcyi na VI. pożyczkę wojenną, sprawę pożyczki na cegielnię w Płaszowie, sprawozdanie sekeyi szkolnej z działalności delegata rady do Rady szkolnej kraj. oraz wybór tegoż delegata na nowy czasokres, zatowanie służby podgórskiej, poprawę bytu robotników miejskich, przedłużenie dodatku drożyznianego dla urzędników i służby oraz na posiedzeniu tajnem obsadzenie kilku posad nauczycielskich.

BRAK CHLEBA. Kilka piekarni otrzymało dzisiaj zaledwie piątą część potrzebnej na wypiek chleba maki. Grozi więc znowu od jutra brak chleba w Krakowie. Powtarza się historia z przed kilkunastu dni. W herbaciarniach miejskich już o godzinie wpół do 10 rano zabrakło zupełnie chleba. Co prawda herbaciarnie te, które mają mniej więcej na zapotrzebowanie chleba ustalone, powinny rozdzielać chleb tak aby po jednej hodaj kromce wystarczało dla wszystkich. Przy ul. św. Krzyża od kilku dni stałe chleb wystarcza tylko na bardzo krótko, a potem gospodyn w szorstki sposób wydania go odmawia. Czy nie ma na to jakiejś rady?

SEKCYA OPIEKI nad żołnierzem Polakiem Książęco-Biskupiego Komitetu Pomocy dla dotkniętych wojną w Krakowie otwiera z dniem dzisiejszym Biuro Informacyjne i porady dla żołnierzy Polaków, legionist. i armii regularnej. Lokal biura znajduje się przy ul. Franciszkańskiej 1. 4. Godziny urzędowe od wpół do 5 do 6 codziennie oprócz niedziel i świąt.

DYREKTOR SZPITALA ŚW. LAZARZA W KRAKOWIE. Lwowska „Gazeta Wieczorna“ donosi: Dra Józefa Starzewskiego, dyrektora tujejszego szpitala powszechnego, zęgnali dnia 16 b. m. lekarze, urzędnicy, Siostry Miłosierdzia i służba szpitala w gmachu szpitala. Dr Starzewski został zamianowany dyrektorem szpitala św. Łazarza w Krakowie. — Nowy dyrektor szpitala św. Łazarza na poprzednim stanowisku położył duże zasługi. Między innymi stworzył przy lwowskim szpitalu powszechnym pierwszą w kraju szkołę pielęgniarzek, z której licznie korzystały klasztery żeńskie, zajmujące się pielęgnowaniem chorych, wogóle zaś szpital lwowski pod każdym względem podniósł wysoko. Zaskarbił też sobie we Lwowie szczerze uznanie i powszechny szacunek. Spodziewać się należy, że energiczne jego kierownictwo zapewni i szpitalowi św. Łazarza rozwój i przyczyni się do wprowadzenia koniecznych reform wewnętrznych.

ZJAZD PRZEMYSŁOWY W KRAKOWIE. W listopadzie ubiegłego roku na zjeździe w sprawie odbudowy kraju, odbytym w Krakowie z inicjatywą „Komitetu obywatelskiego odbudowy wsi i miast“, wśród wielu innych została rzuconą myśl zwołania specjalnego zjazdu przemysłowego. Komitet obywatelski odbudowy wsi i miast zaprosił w lutym r. b. grono złożone z 8 osób do podjęcia kroków w kierunku urzeczywistnienia zjazdu przemysłowego. Wspomniane grono podjęło pracę przygotowawczą, wynikiem której było utworzenie się w dniu 3 czerwca r. b. w Krakowie komitetu organizacyjnego zjazdu przemysłowego. Zjazd postanowiono zwołać do Krakowa w ciągu miesiąca września.

Komitet organizacyjny zjazdu podzielił się na 3 sekey: organizacyjną, referatową i finansowogospodarczą. Na przewodniczącego komitetu wybrany został poseł E. Zieleniewski, na zastępcę przewodniczącego inż. Dr J. Krauze, na sekretarza Dr A. Szczepański, na zastępcę sekretarza Dr Br. Josefert, na skarbnika p. Br. Chodkiewicz.

Sekey: organizacyjna i referatowa komitetu będą odbywały posiedzenia co tydzień tymczasowo w lokalu Biura statystycznego c. k. namiestnictwa — Centrali dla gospodarzej odbudowy Galicyi przy ul. Wiśniej 1. 8.

ZJAZD KÓŁ PAŃ WIEJSKICH z Galicyi i Królestwa polskiego, odbędzie się w Krakowie d. 26 czerwca b. r. o godz. 4 popołudniu w sali Rady powiatowej krakowskiej, ul. Pijarska 1. 1. Na zjeździe wygłoszone będą nader ciekawe referaty, mające praktyczne znaczenie, a mianowicie: „O pakowaniu i wysylocie owoców“ przez prof. Golińskiego i „O ekspedycyi drobiu“ przez prof. Stasiniewiczową. Za staraniem kół Pań wiejskich w dn. 27 i 28 b. m. o godz. 9-tej rano rozpocznie się „Kurs przetworów owocowych“ w

szkole gospodarskiej przy ul. Pędzichów, 1. 13 pod kierownictwem zawodowego instruktora, p. Zajęca z Zaleszczyk. Na kurs ten zapisywać się mogą także i osoby nienależące do Kół pań wiejskich, za poprzednim zgłoszeniem się do Sekretaryatu Kola, ul. Batorego 24. od 10—12 i od 5—6. Panie wiejskie proszone są usilnie o przywiezienie owoców sezonowych i jarzyn, jakoteż aparatów Weeka (o ile je posiadają), suszarek i stoików. Opłata za kurs wynosi 10 K.

ODCZYT KS. GRALEWSKIEGO. Dzisiaj o g. 6 wieczór w Uniwersytecie w Coll. Novum w sali Kopernika ks. Jan Gralewski wygłosi referat p. t. „Stopnie i rodzaje szkół polskich w przyszłości. — Projekt Komisji pedagog. Stow. Nauczycielstwa polskiego w Warszawie.

SPIS ZABYTKÓW I PAMIĄTEK. Krajowe grona konserwatorów galicyjskich we Lwowie i Krakowie powzięły zamiar zajęcia się zestawieniem spisów zabytków i pamiątek, o które zubożał kraj od czasu rozbrojów Polski. Na odbytem w Krakowie dnia 15 b. m. posiedzeniu Komitetu w tym celu wybranego postanowiono dochodzenia naukowe w tej sprawie rozszerzyć także na inne dzielnice Polski tak, ażeby obraz naszych strat kulturalnych stał się o ile możności jasny i pełny, pozwolił nie tylko ocenić sprawiedliwie naszą przeszłość, ale zarazem, by w stosownej chwili można pomyśleć o ich odzyskaniu. Będzie to zatem zebrudkowaniem prac, które, o ile wiadomo, rozpoczęły już różne związki i stowarzyszenia kulturalne, krakowskie, warszawskie, lwowskie i inn. Komitet zwrócił się w najbliższym czasie do osób i stowarzyszeń, zajmujących się tą sprawą, o zbieranie potrzebnych wiadomości a równocześnie uprasza na tej drodze wszystkich ludzi dobrej woli, by zechcieli wszelkie wiadomości fotografie, ryciny, katalogi dotyczące pamiątek, znajdujących się w obcych rękach, nadsyłać do krajowego Grona Konserwatorów Galicyi zachodniej w Krakowie ul. Sienna 1. 16.

NOWE REJONY SPRZEDAŻY ZIEMNIAKÓW. Magistrat urządził i otworł 2 nowe miejscce rejonowej sprzedaży ziemniaków a mianowicie na placu drzewnym w dz. XVIII. oraz przy ul. Miodowej. W kramie na placu drzewnym zakupować mogą ziemniaki w ilościach dotychczasowych jedynie mieszkańcy zamieszkałi w dz. XVIII. (Warszawskie). — zaś w kramie przy ul. Miodowej sprzedawać się będzie ziemniaki mieszkańcom przynależnym do biura okręgu VI. dla rozdawnictwa kart chlebowych. W dotychczasowych 2 kramach na pl. Wolnica wydawać się będzie ziemniaki jedynie mieszkańcom należącym do okręgu VII. biura chlebowego. — Sprzedaż ziemniaków odbywać się będzie na legitymacje mączne wedle zasad dotychczasowych.

DZISIEJSZY TARG przedstawiał się cokolwiek korzystniej niż targ ubiegłego tygodnia. Zaopatrzenie w jarzynę wzrosło, mimo to ceny utrzymały się na dawnej wysokości. Po raz pierwszy pojawiły się w większej ilości poziomki alca... po 4 kor. za litr. Masła dostarczono trochę więcej, tak samo mleka, natomiast jaj był wielki brak. Zauważyć należy, że najgorętszymi podbijaczami cen na targu nie są przepukpi ale panie, które nie dbając o taryfy, placą ceny nieraz niecylichane. Komisaryat targowy ostrzeżga za naszem pośrednictwem, że będzie obecnie za podbijanie cen karal nie przepukpi, ale panie i to w sposób możliwie najostreższy. Plagą targów są także masy kolejarzy i służących oficerskich, którzy wykupują masowo artykuły spożywcze.

Niektóre przepukpi chwyciły się dowiepnego sposobu. Ponieważ władze miejskie urzdują na targu tylko do godz. 11, przynoszą towary na sprzedaż dopiero po tej godzinie, aby nie potrzebować obawiać się kontroli cen. Czynną to zwłaszcza właścianki z okolic Wieliczki. Należałoby w jakiś sposób tym nadużyciom zaradzić.

Z TOWARZYSTWA LEKARSKIEGO. We środę, dnia 20. czerwca b. r. o godz. 6 wieczór odbędzie się w Domu wianow. (ul. Radziwiłłowska 4. posiedzenie Towarzystwa. Na porządku dziennym: 1) Odczyt Dra Dadeja: Sporzadzenia nad tyfsem planistym ze stanowiska klinicznego i bakteriologicznego (wartosc odczynu Weila); 2) Odczyt Dra Waltera: Reinfecio syphilitica.

Z Polski i ze świata.

MANIFESTACJA NA CZĘŚĆ CESARZOWEJ. B. kor. donosi z Wiednia: Około 10.000 dziewcząt należących do różnych stowarzyszeń sekeyi młodzieży organizacyi kobiet katolickich Austryi Dolnej urzdużilo w niedzielę w parku szenbruńskim manifestację na cześć cesarzowej Zyty.

ŻYWNOSĆ DLA POLSKI. Z Kopenhagi donoszą: Prezes Komisji Likwidacyjnej do spraw Królestwa Polskiego, p. Al. Lednicki, otrzymał z Vevey w Szwajcaryi depeszę następującej treści:

„Delegaci municypalności warszawskiej i prezydenta miasta ks. Lubomirskiego, pp. Machnicki i Farbsstein, przybyli do Szwajcaryi w celu zakupu na użytek bezpłatnych kuchni niezbędnej partyi 51 wagonów ryżu od konsorcjum węgierskiego. Ryż ten znaleźli oni zatrzymany w Szwajcaryi przez koalicyę. Rząd niemiecki zgadza się na przewóz wspomnianego produktu, zaś rząd szwajcarski przyrzeka swe zezwolenie na wywóz, o ile koalicya to zaakceptuje. Wobec tego prosimy poczynić niezwłocznie telegraficznie potrzebne kroki w celu uzyskania wymaganego zezwolenia. Delegaci w imioniu własnem i ks. Z. Lubomirskiego telegrafowali w tej

sprawie do ks. J. Lwowa, ja zaś do Pana, oraz do hr. Władysława Zamoyskiego i barona Taubera w Paryżu. Położenie Warszawy i rejonów przedmiejskich w okresie przednowka jest wprost tragiczne. Głód panuje powszechny, a żywności brak zupełnie. Bezpłatne kuchnie żywią w samej Warszawie 200.000 głodnych, obecnie gnozi im zamknięcie. Pomoc niezwłoczna jest konieczna. Ryż oddany będzie wyłącznie do dyspozycyi Komitetu miejscowego dla kuchni polskich i żydowskich. Gorąco proszę o poparcie i czekam odpowiedzi. Za Komitet Generalny: Osuchowski“.

Po otrzymaniu powyższej depeszy prezes Al. Lednicki wysłał natychmiast telegramy terminowo do: prezesa Rady ministrów ks. J. Lwowa, ministra spraw zagranicznych Tereszczeni, ambasadora angielskiego Buchanan, francuskiego Paleologuea, włoskiego Carlotiego, oraz francuskiego ministra zaopatrzenia, Thomasa, prosząc o poczynienie wszelkich niezbędnych kroków w celu ratowania ludności Polski od głodu.

URLOP MARSZAŁKA KOR. Pisma warszawskie donoszą: Marszałek koronny Niemowski wobec złego stanu zdrowia rozpoczął kilkutygodniowy urlop.

NOWY KIEROWNIK DEPARTAMENTU SKARBU. Z Warszawy donoszą: Wobec ustąpienia p. St. Dzierzbickiego ze stanowiska dyrektora Departamentu Skarbu, miejsce jego objął członek Rady Stanu p. Kazimierz Natanson.

REKONCYLIACYA KOŚCIOŁA. W d. 24-ym b. m., o godzinie 9 rano, odbędzie się uroczysta rekonyliacya kościoła unickiego OO. Bazyliańców przy ul. Miodowej w Warszawie, poczem odprawione będzie w tej świątyni pierwsze po kilkudziesięciu latach nabożeństwo według obrządku grecko-katolickiego.

PULKOWNIK ROJA BRYGADYEREM. Warszawska „Nowa Gazeta“ donosi: Jak się dowiadujemy, podpułkownik Galica, dowódcą konsystingowego w Warszawie 3 pułku piechoty, mianowany został dowódcą 4 pułku na miejsce pułkownika Roji, który awansował na dowódcę brygady.

ROSYANIE W WARSZAWIE. Kolonia Rosyan w Warszawie jest liczna, liczy bowiem około 10.000 członków. Przeważna liczba urzędników należących do kolonii znajduje się bez chleba. Niektórzy tylko, władający językiem polskim, znaleźli zajęcie dorywcze. Duchownego kolonia obecnie nie posiada; co pewien czas obsługę duchowną pełni wikaryusz, przyjeżdżający z Łodzi.

REKWIZYCJA DACHÓW I DZWONÓW WE LWOWIE. Jak donoszą dzienniki lwowskie, zdejmowanie dachów ze świątyni lwowskich odbywa się w dalszym ciągu. Roboty na kościele OO. Bernardynów są już na ukończeniu. Przed kilku dniami rozpoczęto zdejmowanie blachy miedzianej z Bazyliki archikatedralnej. W najbliższym czasie przystąpić mają władze wojskowe do dalszej, trzeciej z rzędu, rekwyicyi dzwonn kościelnych. Obecnie zdjęte być mają dalsze. dotąd niezarekwizowane dzwony, tak, że pozostawione być mają tylko tak zwane „srgnatuki“ o średnicy 25 cm. Dotychczas użyto na cele wojenne we Lwowa kilkadziesiąt dzwonnów. Urząd konserwatorski krakowski wraz z kierownictwem archiwum miejskiego we Lwowie czyni, jak słychać, starania o uratowanie najstarszych, mających historyczną wartość dzwonnów.

5.000 DZIECI DO OKUPACYI AUSTRYACKIEJ. Pisma warszawskie donoszą: Na skutek wystąpienia R. G. O. w Warszawie do general-gubernatorstwa w Lublinie o pozwolenie na wysłanie do okupacyi austriackiej 5.000 dzieci, w tych dniach od władz okupacyjnych w Lublinie nadeszła odpowiedź przychylna.

EMIGRACJA Z ŁODZI. Pod tym tytułem donosi „Lodzer Volksblatt“: Na zasadzie zmniejszenia się kart chlebowych, stwierdzić można, że w przeciągu ostatnich dwóch tygodni zmniejszyła się liczba mieszkańców Łodzi, z powodu masowego wyjazdu na wieś i do mniejszych miasteczek, o 40.000 dusz. Wedle tych amych danych opuściło Łódź od Świąt Wielkanocnych 80.000 osób. Emigracya ta najbardziej ujawnia się w wiejskich szkołach początkowych, z których ubyto już 5.000 dzieci.

DŁA DZIECI LEGIONISTÓW. Czytamy w „Gazecie Radomskiej“: Odezwy radomskie, wzywające mieszkańców wsi do przyjęcia na lenie miesiące dzieci tutejszych wyniszczonych trudnymi warunkami gospodarczymi, znajdującym się szerszy oddźwięk wśród ziemianstwa. Dowodem tego są dotychczasowe zgłoszenia, które jeszcze napływają. P. Kazmierz Załęcki z Wyżmarntawa deklaruje pomieszczenie na swym folwarku Bugaj 30-tu dzieci, pierwszeństwo mają dzieci z rodzin Legionistów, o ile zaś liczby tej by nie obejmowały, to dzieci, których opiekują się na wojnie. P. Załęcki daje 4 pokoje z kuchnią we dworze, oraz ułatwienia przy nabywaniu żywności po cenach możliwie najprzystępniejszych. Panie z okolicznych dworów, głównie p. Stanisławowa Załęska z Przewód, przyrzekają troskliwą opiekę.

NEKROLOGIA.

W lutym zmarła na Wolyniu s. p. Wiktorya z Laskowskich Osuchowska, obywatelka ziemska, serdeczna opiekunka ludu, autorka wielu powiastek ludowych i artykułów społecznych, drukowanych w pismach warszawskich. (Noty gorącej patriotki i zasługi obywatelskie zyskały s. p. zmarłej głęboki szacunek u ludu i okolicznego obywatelstwa.



FRAKTYCZNE TOWARY NA SEZON LETNI
KUFRY, WALIZY, TORBY, NESESERY, ANASTAZY FRONCZ
TOREBKI damskie © PORTMONETKI © PORTFELE © PAPIEPOŚNICE,
TORBY na akta © KASETKI z przyborami do paznogi © „MANICURE“,
KRAWATY © REKAWICZKI © PONCZOCHY © SKARPETKI © PARASOLE.
Kraków, FLORYANSKA L. 17.